

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ”

ХАРКІВ- 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для самостійної роботи та практичних занять

з НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ”

для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня

галузі знань 08 «Право»

спеціальності 081 «Право»

для студентів I курсу (магістратура) денної форми навчання
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України

ХАРКІВ

2019

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Організація діяльності адвокатури» (галузь знань 08 “Право”, другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень, спеціальність 081 “Право”) для студентів I курсу (магістратура) денної форми навчання Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України/ Уклад.: Т. Б. Вільчик, Овчаренко, О.О. Шандула, Я.О. Ковальова, Ю.О. Рємєскова Ю.О. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. – .... с.

Укладачі:

Т.Б. Вільчик

О.М. Овчаренко

О.О. Шандула

Я.О. Ковальова

Ю.О. Рємєскова

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019

ЗМІСТ

1. Вступ.....	5-7
2. Загальний розрахунок годин навчальної дисципліни “Організація діяльності адвокатури”.....	8
3. Програма навчальної дисципліни.....	9-10
4. Завдання до практичних занять.....	11-25
5. Список рекомендованої та додаткової літератури та нормативних актів.....	25-44
6. Поточний та підсумковий контроль знань студентів.....	45-50
7. Самостійна робота.....	50-51
8. Питання для самоконтролю.....	51-52

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна «Організація діяльності адвокатури» розроблена з урахуванням того, що студенти засвоїли основні положення нормативних навчальних дисциплін: «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Господарське право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Цивільний процес» та ін. Вона передбачає вивчення питань, що стосуються організації діяльності адвокатури в Україні.

Метою вивчення курсу «Організація діяльності адвокатури» є: виявлення значення та ролі інституту адвокатури у побудові демократичної правової держави, його місця серед інших юридичних засобів захисту прав людини, формування у студентів сучасного погляду на професію адвоката, вироблення свідомого та відповідального ставлення до майбутньої професії, засвоєння принципів діяльності адвокатури, загальних та галузевих питань організації роботи адвоката, реалізації його повноважень та гарантій адвокатської діяльності. Метою дисципліни є закріплення, розширення та поглиблення знань студентів щодо змісту норм законодавства, яке регулює організацію та діяльність адвокатури, активізація їх аналітичної діяльності, вироблення навиків самостійного аналізу та тлумачення законодавства тощо.

До програми курсу «Організація діяльності адвокатури», входить вивчення питань, серед яких: підготовка до складання кваліфікаційного іспиту адвоката: практичні кроки; складання кваліфікаційного іспиту адвоката: процедурні аспекти; стратегічне планування майбутньої адвокатської діяльності: вибір спеціалізації адвоката, пошук потенційних клієнтів, добір необхідних матеріальних та інших ресурсів; організаційно-правові аспекти реєстрації індивідуальної адвокатської діяльності; реєстрація адвокатського бюро та адвокатського об'єднання; оподаткування діяльності адвоката; офіс адвоката: технічні й правові аспекти організації; психологічні основи адвокатської діяльності; методика і тактика діяльності адвоката: порядок обрання та особливості реалізації в різних видах судочинства та ін.

Одним з важливих завдань при викладанні «Організації діяльності адвокатури» є навчання студентів складанню планів підготовки до кваліфікаційного іспиту, стажування, майбутньої адвокатської діяльності, діяльності в якості помічника адвоката, тощо; підготовка установчих документів адвокатського бюро та адвокатського об'єднання; аналіз особливостей оподаткування діяльності адвоката і т.ін.

«Організація діяльності адвокатури» передбачає різні форми навчання: лекції, практичні заняття, індивідуальне консультування викладачем студентів з проблемних питань; колоквіуми, експериментальні форми практичних робіт, вирішення практичних ситуацій; самостійну роботу студентів з нормативними та літературними джерелами, що рекомендовані для вивчення в рамках курсу.

Самостійна робота – одна з основних форм навчання. Вони сприяють поглибленому засвоєнню основних теоретичних положень і відпрацюванню навичок практичного застосування правових норм, що регулюють діяльність адвокатури.

Рекомендується вирішувати практичні завдання за такою схемою: визначення теми і питання по темі, на яке розраховане те чи інше завдання; з'ясування сутності справи; обрання норм законодавства, яким регулюється наведена ситуація; визначення, чи було у даній ситуації порушення закону та в чому конкретно воно полягало; надання пропозицій щодо усунення порушення закону.

Кожне завдання також передбачає відповідь на додаткові питання, сформульовані до нього, відповіді та тестові запитання, складання процесуального документу, або виступу з науковим повідомленням.

Студенти повинні:

знати

- генезу розвитку адвокатури України;
- поняття, завдання та проблеми подальшого вдосконалення адвокатури України;

- принципи та організаційні форми діяльності адвокатури в Україні;
- етичні засади адвокатської діяльності; - види адвокатської діяльності;
- умови допуску до професії адвоката;
- професійні права та обов'язки адвоката;
- правові підстави адвокатської діяльності;
- організацію роботи органів адвокатського самоврядування по забезпеченню адвокатської діяльності;
- підстави та порядок притягнення адвоката до юридичної відповідальності.

уміти

- складати відповідні документи на першому етапі – доступу до професії;
- визначатись зі стратегією планування майбутньої професії: спеціалізація, реклама, пошук клієнтів і т.ін.;
- складати проекти процесуальних документів, необхідних для реалізації повноважень адвоката;
- обґрунтовано та мотивовано викладати свої думки;
- вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності адвокатури.

**2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ
(СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

№пп	Тема	Усього годин	В тому числі		
			лекції	практ.занят.	сам.роб.
1	Організація роботи на етапі набуття права на заняття адвокатською діяльністю		6	8	
2	Організація роботи адвоката при обранні організаційної форми адвокатської діяльності		6	6	
3	Організаційно-правові аспекти професійної діяльності адвоката		6	6	
4	Організація роботи органів адвокатського самоврядування по забезпеченню адвокатської діяльності		4	6	
			22	26	

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Організація роботи на етапі набуття права на заняття адвокатською діяльністю.

Підготовка до складання кваліфікаційного іспиту адвоката: практичні кроки. Складання кваліфікаційного іспиту адвоката: процедурні аспекти. Стажування у адвоката: пошук адвоката, складення плану стажування, оцінка результатів стажування. Стратегічне планування майбутньої адвокатської діяльності: вибір спеціалізації адвоката, пошук потенційних клієнтів, добір необхідних матеріальних та інших ресурсів.

ТЕМА 2. Організація роботи адвоката при обранні організаційної форми адвокатської діяльності.

Організаційно-правові аспекти реєстрації індивідуальної адвокатської діяльності. Реєстрація адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: практичні кроки. Установчі документи адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: методика підготовки і складання. Тактика роботи адвоката: етичні й правові аспекти взаємодії з іншими адвокатами, клієнтами, судом та посадовими особами. Вибір способів поширення інформації про адвоката серед потенційних клієнтів.

ТЕМА 3. Організаційно-правові аспекти професійної діяльності адвоката

Оподаткування діяльності адвоката. Ведення адвокатського дос'є: правові засади і прикладні аспекти. Зберігання документів клієнтів. Офіс адвоката: технічні й правові аспекти організації. Обов'язок адвоката забезпечити адвокатську таємницю: практичні кроки. Психологічні основи адвокатської діяльності. Ораторське мистецтво адвоката. Методика і тактика діяльності адвоката: порядок обрання та особливості реалізації в різних

видах судочинства

ТЕМА 4. Організація роботи органів адвокатського самоврядування по забезпеченню адвокатської діяльності.

Національна асоціація адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Рада адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Ради адвокатів регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Ревізійні комісії: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвоката: підстави та порядок притягнення.

4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА № 1. Організація роботи на етапі набуття права на заняття адвокатською діяльністю.

ПЛАН:

1. Підготовка до складання кваліфікаційного іспиту адвоката: практичні кроки.
2. Складання кваліфікаційного іспиту адвоката: процедурні аспекти.
3. Стажування у адвоката: пошук адвоката, складення плану стажування, оцінка результатів стажування.
4. Стратегічне планування майбутньої адвокатської діяльності: вибір спеціалізації адвоката, пошук потенційних клієнтів, добір необхідних матеріальних та інших ресурсів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Скласти індивідуальний план підготовки до складання кваліфікаційного іспиту адвоката (із переліком тем, літературних джерел, необхідних для вивчення, та строків їх опрацювання).
2. Скласти детальний план стажування у адвоката. Скласти проект звіту стажиста за результатами стажування у адвоката.
3. Скласти стратегічний план майбутньої адвокатської діяльності з визначенням та обґрунтування спеціалізації та форми адвокатської діяльності.
4. Скласти проект рекламної брошури адвоката. Визначити способи поширення інформації про адвоката серед потенційних клієнтів.

Практичне завдання:

1. Адвокату запропонували роботу за сумісництвом - юрисконсультантом фірми з досить значною платнею.

Як має вчинити адвокат?

- a) прийняти пропозицію, оскільки адвокат має право надавати консультації;
- б) консультувати лише у неробочий час;
- в) не може працювати за сумісництвом на цій посаді.

2. Адвокат В. має намір припинити виконання своїх обов'язків на строк більше одного тижня.

Хто може його замінити на цей період?

- a) інший адвокат за угодою;
- б) його помічник;
- в) запропонуйте власну відповідь.

Який порядок його заміни?

- a) він повинен повідомити Міністерство юстиції;
- б) він має здати всі документи до архіву;
- в) запропонуйте та обґрунтуйте власний варіант відповіді.

Рекомендована література рекомендовані нормативні акти:

1. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність адвокатів /Т.Б. Вільчик // Інформація и право.– 2015. – № 3. – С.115–123.
2. Деханов С.А. Организация адвокатуры и профессиональная этика адвокатов в Западной Европе. М.: Юрлитинформ, 2012. 264 с.
3. Заборовський В.В. Правовий статус адвоката в умовах становлення громадянського суспільства та правової держави в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2017. 577 с.
4. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: / Я.П. Зейкан. – 2-ге вид., стереотип. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.

5. Карпикова Т.А. Статус адвокатской деятельности: актуальные научные подходы // "Адвокатская практика", - 2009, - № 1.
6. Кім Ю. Платити чи не платити? Чому норма про стажування стала найбільш обговорюваною в адвокатському середовищі. Закон і бізнес. 2013. № 28. С. 12.
7. Коментар до Хартії основних принципів європейської адвокатської професії. [Електронний ресурс] – Режим доступу :http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf
8. Конституція України: Прийнята на п`ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
9. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [І.В.Назаров, Т.Б.Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.].-Харків: Право,2019.-352 с.
10. Основи адвокатської діяльності (питання-відповіді до комплексного іспиту): навч. посіб./А.В. Іванцова, Я.О. Ковальова.-Харків: «Юрайт», 2018.-150 с.
11. Положення про помічника адвоката: Рішення РАУ від 25 вересня 2015 року №113.
12. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 85.
13. Правила адвокатської етики: Затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів 9 червня 2017 року.
14. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року.
15. Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом): Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 226.

16. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/276/2015?find=1&text=%E0%E4%E2%E6%EA%E0%F2>

ТЕМА № 2. Організація роботи адвоката при обранні організаційної форми адвокатської діяльності.

ПЛАН:

1. Організаційно-правові аспекти реєстрації індивідуальної адвокатської діяльності.
2. Реєстрація адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: практичні кроки.
3. Установчі документи адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: методика підготовки і складання.
4. Етичні й правові аспекти взаємодії з іншими адвокатами, клієнтами, судом та посадовими особами.
5. Вибір способів поширення інформації про адвоката серед потенційних клієнтів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати рекомендовану основну та додаткову літературу із метою поглиблення знань щодо визначених питань.
2. Підготувати конспект із опрацьованої літератури .
3. Провести аналіз національного та зарубіжного законодавства щодо питань реклами адвокатської діяльності.

Практичне завдання:

Гр-н А. Склав кваліфікаційний іспит і отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Щоб розпочати зазначену діяльність, йому слід обрати форму адвокатської діяльності та зареєструватися.

Які кроки зобов'язана вчинити особа, щоб розпочати адвокатську діяльність? В яких органах і службах вона має зареєструватися і в які строки? Які особливості гр-н А. має враховувати при виборі виду адвокатської діяльності. Складіть і підготуйте письмово проекти установчих документів адвокатського бюро. Складіть і підготуйте письмово проекти установчих документів адвокатського об'єднання. Розробіть план маркетингу професійних послуг адвоката.

Рекомендована література та нормативні акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143; № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532; № 2680-VIII від 07.02.2019, ВВР, 2019, № 9, ст.50}. – Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – № 27. – Ст. 282. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv>
3. Правила адвокатської етики, затв. Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 р. Зі змінами затв. З'їздом адвокатів України 2019 року «15» лютого 2019 року. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila->

[2019_5cb72d3191e0e.pdf](#).

4. Податковий кодекс України //Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст.112. - Інтернет ресурс. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2755-17>.
5. Про забезпечення функціонування української мови як державної:Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII //Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019. - № 21. - Ст. 81. - Інтернет ресурс. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>.
6. Про затвердження Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції: Рішення Національної асоціації адвокатів України від 12.04.2019 № 41. Інтернет ресурс. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19>.
7. Щодо порядку видачі довідок за формою № 4-ОПП адвокатам: Лист Державної податкової служби України від 17.01.2013, № 1004/7/18-3117. – Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1004810-13>.
8. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів (Форми N№ 1-ОПП, 2-ОПП, 4-ОПП, 4-УРП, 14-ОПП, 12-ОПП, 7-ОПП, 16-ОПП, 11-ОПП, 6-ОПП, 15-ОПП, 8-ОПП, 24-ОПП, 25-ОПП, 26-ОПП, 27-ОПП, 22-ОПП, 10-ОПП, 28-ОПП, 23-ОПП, 18-ОПП, 19-ОПП, 1-РПП, 5-ОПП, 20-ОПП): Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 року № 1588. – Інтернет ресурс. Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/main/1394753>.
9. Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо деяких питань оподаткування фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність (приватних нотаріусів, адвокатів): Наказ Державної податкової служби від 24.12.2012 р. № 1185. – Інтернет ресурс. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va185837-12>
10. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія / Т.Б. Вільчик. – Харків: Право, 2015. – 400 с.

11. Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”: Наук.-практ. коментар. / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького, д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської, д-ра юрид. наук, доц. О. З. Хотинської-Нор. – Київ: Алерта, 2018. – 296 с.
12. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / І. В. Назаров, Т. Б. Вільчик, О. М. Овчаренко та ін. – Харків: Право, 2019. – 352 с.
13. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посіб. / Т. Б. Вільчик, О. М. Овчаренко, А. В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкина. – Харків : Право, – 2014.
14. Погорецький М. А. Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. – Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 365 с.

**ТЕМА № 3. Організаційно-правові аспекти професійної діяльності
адвоката
ПЛАН:**

1. Оподаткування діяльності адвоката.
2. Ведення адвокатського досьє: правові засади і прикладні аспекти. Зберігання документів клієнтів.
3. Офіс адвоката: технічні й правові аспекти організації.
4. Обов'язок адвоката забезпечити адвокатську таємницю: практичні кроки.
5. Психологічні основи адвокатської діяльності
6. Ораторське мистецтво адвоката
7. Методика і тактика діяльності адвоката: порядок обрання та особливості реалізації в різних видах судочинства

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати рекомендовану основну та додаткову літературу із метою поглиблення знань щодо визначених питань.
2. Підготувати конспект із опрацьованої літератури .
3. Провести аналіз національного та зарубіжного законодавства щодо питань оподаткування адвокатської діяльності та збереження адвокатської таємниці.

Практичне завдання:

1. Не маючи окремого приміщення для зайняття адвокатською діяльністю, адвокат М. зустрічався з клієнтом С. або вдома, або в кафе чи на зупинці громадського транспорту. Згодом, С. поскаржився у кваліфікаційно-дисциплінарну комісію на адвоката М. щодо розголошення останнім адвокатської таємниці, аргументуючи саме місцями зустрічі, що зумовили витік інформації чи то з боку членів родини адвоката, чи будь-кого ще.

Чи об'єктивні скарги С.? Чи мав право адвокат на такі дії стосовно клієнта? Яке рішення має прийняти КДКА?

Рекомендована література та нормативні акти:

1. Стандарти незалежності юридичної професії міжнародної асоціації юристів: прийняті на конференції у вересні 1990 р. в місті Нью-Йорку.
URL: <http://bibliograph.com.ua/kodex-9/24.htm>.
2. Адвокатура України: уроки перших років самоврядності лабораторія законодавчих ініціатив. Київ, 2018.
URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/Shadow_Report_Bar_19.09.2018pdf-1.pdf
3. Баев О.Я. От тактики суда к тактике в суде / О.Я. Баев // Проблемы криминалистики и уголовного процесса (статьи разных лет). – Воронеж: Воронеж. гос. ун-т, 2006. – С. 90–95.

4. Баев О.Я. Тактика уголовного преследования и профессиональной защиты от него. След-ственная тактика: науч. – практич. пособие. – М., 2003. – 432 с.
5. Бакаянова Н. М. Этические принципы адвокатуры в Украине: монография. Одесса : Юрид. лит., 2005. 150 с.
6. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: «Юридична література», 2017. 357 с.
7. Бахин В.П. Допрос на предварительном следствии (уголовно-процессуальные и криминалистические вопросы) / В.П. Бахин, М.Ч. Когамов, Н.С. Карпов. – Алматы: Оркениет, 1999. – 208 с.
8. Бірюкова А. М. Правовий статус адвоката і адвокатури: вітчизняна модель у контексті процесів глобалізації: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.10. Київ: Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2019. 450 с.
9. Васьковский Е. В. Организация адвокатуры. Т.1. Очерк всеобщей истории адвокатуры / Е.В. Васьковский. С.Пб., 1983. 476 с.
10. Висновок № (2013) 16 Консультативної ради європейських суддів «Про відносини між суддями та адвокатами»: прийнятий на 14-му пленарному засіданні КРЕС 13-15 листопада 2013 р. м. Страсбург. URL: [http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES% 20Vusnovok.pdf](http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES%20Vusnovok.pdf)
11. Вільчик Т.Б. Співвідношення понять «правова допомога» та «правові (юридичні) послуги» в юридичній науці та законодавстві України. *Фаховий науковий журнал «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». № 6/2. Том 1. Одеса. 2013.*
12. Вільчик Т.Б. Адвокатура і держава: взаємодія в забезпеченні прав і законних інтересів громадян. *Науковий вісник Міжнародного*

гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». Одеса. 2014. № 10-1. Том 1. С. 62-66.

13. Вільчик Т.Б. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі. *Право України.* 2014. № 2. С. 243-250.

14. Вільчик Т.Б. Адвокатура та судова влада: характер взаємовідносин. *Часопис академії адвокатури.* Том 7. № 4 (25). 2014. С. 19 -25.

ТЕМА № 4. Організація роботи інституту адвокатури по забезпеченню адвокатської діяльності

ПЛАН:

1. Національна асоціація адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
2. Рада адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
3. Ради адвокатів регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
5. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
6. Ревізійні комісії: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
7. Дисциплінарна відповідальність адвоката: підстави та порядок притягнення.

Завдання для самостійної роботи:

4. Проаналізувати рекомендовану основну та додаткову літературу із метою поглиблення знань щодо регіонального та національного рівня системи органів адвокатського самоврядування .
5. Підготувати конспект із опрацьованої літератури .
6. Провести аналіз національного та зарубіжного законодавства щодо питання організації адвокатського самоврядування.

Практичне завдання:

1. На адресу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надійшла скарга адвоката Іванової М. на рішення дисциплінарної палати КДКА Київської області про порушення дисциплінарної справи стосовно неї. Зокрема, в ній скаржниця адвокат Іванова М. вказує, що не погоджується із рішенням дисциплінарної палати, просить його скасувати та ухвалити нове про відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно неї. В обґрунтування своїх вимог скаржниця адвокат Іванова М., підтримуючи основні мотиви пояснень, надісланих на адресу КДКА Київської області, вказує, що вона, як захисник, обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 309 КК України, діючи в його інтересах, скористалася правами, передбаченими ч.5 статті 46 КПК України, та покинула зал судового засідання під час судових дебатів, щоб зареєструвати низку письмових доказів, в приєднанні яких до матеріалів справи, в силу своєї «некомпетентності», відмовив суддя Ірпінського міського суду Київської області. Крім того, скаржниця адвокат Іванова М. стверджує, що на момент винесення ухвали Ірпінським міським судом Київської області, вона, як учасник процесу, вже не знаходилася у залі судового засідання, а отже, не могла брати участь в її обговоренні, що, в свою чергу, також не було враховано при винесенні оскаржуваного рішення. По вказаних мотивах скаржниця адвокат Іванова М. просить скасувати рішення, винесене дисциплінарною палатою КДКА Київської

області про порушення дисциплінарної справи стосовно неї, та ухвалити нове, яким відмовити у порушенні дисциплінарної справи.

Протягом якого строку Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури вистребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури? Вкажіть строки забезпечення Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури розгляду скарги на рішення дисциплінарної палати КДКА регіону у дисциплінарній справі.

Рекомендована література та нормативні акти:

1. Адвокатура України: уроки перших кроків самоврядності. Лабораторія Законодавчих Ініціатив Київ, 2018р. - [Електронний ресурс]. – URL: http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/Shadow_Report_Bar_19.09.2018pdf-1.pdf
2. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна відповідальність адвокатів в країнах ЄС та в Україні / Т.Б. Вільчик // Форум права. – 2015. - №. 4. С. 38-44.
3. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність адвокатів / Т.Б. Вільчик // Інформація і право, № 3 (15), 2015р.
4. Вільчик Т.Б. Системи органів адвокатського самоврядування в країнах Європейського Союзу: Італія, Німеччина, Франція / Т.Б. Вільчик // Право та інноваційне суспільство. 2015. № 2 (5). С. 38-45.
5. Димитрова М. В. Органи адвокатського самоуправління в Федеративній республіці Німеччина / М. В. Димитрова // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. Праць ОНЮА. – 2010. – Вип. 53. – С. 439–445.
6. Заборовський В.В. Дисциплінарна відповідальність адвоката : поняття та види [Електронний ресурс] / В.В. Заборовський // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. – № 4. – С. 92–95. – Режим доступу: http://pap.in.ua/4_2014/4_2014.pdf

7. Заборовський В.В., Манзюк В.В. Прийняття рішення у дисциплінарній справі як одна із стадій дисциплінарного провадження відносно адвоката / Порівняльно-аналітичне право. – 2018. - № 2. – С. 367-370.
8. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
9. Іваницький С.О. Вибори в адвокатурі: історія, сьогодення, шляхи удосконалення. Адвокат. 2014. № 7. С. 20-26.
10. Колеснік Т.В. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів / Т.В. Колеснік // Право і суспільство. – 2019. - № 1. – С. 54-59. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/1_2019/part_2/12.pdf
11. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [І.В. Назаров, Т.Б. Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.]. - Харків: Право, 2019. - 352 с.
12. Підсумковий аналітичний звіт “НААУ: 5 років успіху” до 5-ої річниці створення НААУ — єдиної професійної організації, яка об’єднує всіх адвокатів України. – 2017р . - 23 с. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://unba.org.ua/news/2773-zvit-naau-5-rokiv-uspihu.html>.
13. Погорецький М. А. Адвокатура України : підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська. - Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.
14. Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 23 вересня 2017 року № 203 (у редакції рішенням Ради адвокатів України від 16 листопада 2017 року № 257). [Електронний ресурс] – Режим доступу :

http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2017-11-15-polozhennya-257_5a3933737f17a.pdf

15. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затверджене рішенням звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 9 червня 2017 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf>
16. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури затвердженого звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 р. «09» червня 2017 р. - [Електронний ресурс]. – URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2017-06-09-polozhennya-vrk-2017_597060da17fbc.pdf
17. Положення про ревізійну комісію адвокатів регіону затвердженого Рішенням Ради адвокатів України від «17» грудня 2013 року № 266, та із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «16» листопада 2017 року № 252. - [Електронний ресурс]. – URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2017-11-16-polozhennya-252_5a449bbc53d66.pdf
18. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «26» червня 2019 року № 70. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/09/2019-06-26-reglament-VKDKA.pdf>
19. Регламент кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «26» червня 2019 року № 71. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/04/2019-06-26-reglament_KDKA-regionu.pdf

20. Репешко П. І. Засади адвокатського самоврядування / П.І. Репешко // Юридичні науки. – 2017. - № 6. - С . 130-133.
21. Решота В. В. Організація адвокатського самоврядування в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Решота // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2013. – Вип. 11. – С. 267. – Режим доступу: URL: [http://epvis,
2017.
//nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2013_11_68](http://epvis.nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2013_11_68)
22. Статут недержавної некомерційної організації «НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ» Затверджений Рішенням УСТАНОВЧОГО ЗІЗДУ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ «17» ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ. [Електронний ресурс]. – URL: http://osav.vn.ua/images/files_pdf/statut_na_aau.pdf

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА ДО УСІХ ТЕМ:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України”: чинне законодавство з 19 листопада 2012 року: (офіційний текст). – К.: Паливода А. В., 2012. – 382 с. – (Кодекс України).
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 №1402-VIII // Голос України. – 2016. – Від 16 липня.- № 133-132.
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року.

5. Правила адвокатської етики: Затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів 9 червня 2017 року.
6. Положення про ордер на надання правової допомоги та порядок ведення реєстру ордерів: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 36.
7. Положення про помічника адвоката: Рішення РАУ від 25 вересня 2015 року №113.
8. Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом): Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 226.
9. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 85.

Міжнародно-правові акти:

10. Основні положення про роль адвокатів. Прийняті УПІ Конгресом ООН зі запобігання злочинам у серпні 1990 р.
11. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, Прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р.
12. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду прав людини. Страсбург, 5 березня 1996 р.
13. Рекомендації (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків. Прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25 жовтня 2000 р.

Правове регулювання системи безоплатної правової допомоги

14. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року.

15. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 136.

16. Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2011 року № 8.

17. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 р. № 305.

18. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 35.

19. Про забезпечення права адвокатів на належну оплату діяльності з надання безоплатної вторинної правової допомоги: Рішення РАУ від 27 липня 2013 року № 193.

Правове регулювання системи органів адвокатського самоврядування

20. Положення про Раду адвокатів України: Затверджено Установчим З'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року.

21. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури: Затвержені Установчим З'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року.

22. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури: Затверджено установчим з'їздом адвокатів України від 17 листопада 2012 року.
23. Положення про раду адвокатів міста Києва: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 25.
24. Регламент Ради Адвокатів України: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 75.
25. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури: Затверджено ВКДКА 07 грудня 2012 року.
26. Регламент Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року №77.
27. Про розмежування юрисдикцій кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та рад адвокатів Києва та Київської області: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 103.
28. Інструкція з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування: Наказ Заступника Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України В.А. Гвоздія від 20 червня 2013 р. №32/1/3-13.
29. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 26.
30. Порядок обробки персональних даних у базах персональних даних: Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 218.
31. Положення про перелік документів та порядок включення адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України: Рішення РАУ від 01 червня 2013 року № 155.

32. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 72.

33. Про затвердження роз'яснення щодо сплати щорічних внесків адвокатів, які змінили адресу робочого місця: Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 221.

34. Про встановлення для адвокатів іноземних держав розміру одноразового внеску на організаційно-технічне забезпечення: Рішення РАУ від 01 червня 2013 року № 156.

35. Про встановлення для адвокатів іноземних держав щорічного внеску на адвокатське самоврядування: Рішення РАУ від 01 червня 2013 року № 157.

36. Про розподіл внесків ВКДКА-КДКА: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 24.

Правове регулювання набуття статусу адвоката

37. Про затвердження роз'яснень стосовно стажу роботи у галузі права для осіб, які отримали вищу юридичну освіту: Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 227.

38. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні: Рішення РАУ від 01 червня 2013 року № 154.

39. Програма складання кваліфікаційного іспиту: Рішення РАУ від 01 червня 2013 р. № 153.

40. Про встановлення плати за складання кваліфікаційного іспиту: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 25.

41. Положення Про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю: Рішення РАУ від 16 лютого 2013 року № 85.

42. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю: Рішення РАУ від 01 червня 2013 року № 125.

43. Про прийняття радами адвокатів регіонів рішень про видачу свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю особам, які звернулися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту у період з 16 серпня 2012 року до 16 лютого 2013 року: Рішення РАУ від 27 вересня 2013 року № 215.

44. Про надання роз'яснень щодо видачі посвідчення адвоката України особі, яка склала присягу адвоката України та щодо випуску посвідчення адвоката України нового зразка: Рішення РАУ від 19 листопада 2013 року № 249.

45. Про застосування Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року №5076- VI у частині складання кваліфікаційних іспитів та отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю: Рішення РАУ від 27 липня 2013 року № 173.

Гарантії адвокатської діяльності:

1. 93. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко.- Харків. Право – 2019. – 351 С.
2. <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/56035>
3. of Legal Proceedings / Т.В. Vilchyk // European Reforms Bulletin. – 2015. – № 2. – С. 78 –84. .– Режим доступу:

- http://1201.nccdnet.net/4_2/000/000/03f/ac7/European_Reforms_Bulletin_2015_2_full_.pdf
4. Vilchik T. DUTIES OF A LAWYER TO A COURT AND TO A CLIENT. Russian Law Journal. 2018;6(4):62-99. <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>
  5. Vilchik T.B. Advocacy as a Human Rights Institute in the Mechanism
  6. Vilchik T.B. Legal Professional Privilege: Controversial Implementation Issues in the European Union and Ukraine / T.B. Vilchik // European Reforms Bulletin. – 2015. – № 4. – С. 174–181. – Режим доступу: http://1201.nccdnet.net/4_2/000/000/038/2d3/European_Reforms_Bulletin_2015_4_small.pdf
  7. Адвокатура України: Навч. посіб. / В. К.Шкарупа, А28 О. В. Філонов, А. М.Титов, Ю. Я. Кінаш; За ред. В.К. Шкарупи. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008. – 398 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
  8. Адвокатура України: Навчальний посібник: У 2 кн. /За ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.
  9. Адвокатура як інститут реалізації права на правову допомогу: порівняльно-правовий аналіз законодавства країн Європейського Союзу та України», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.10 - судоустрій; прокуратура та адвокатура / Т. Б. Вільчик. - Х. : Б. в., 2016. - 491 с.
  10. Алейников Г. Збирання доказів адвокатом-захисником в досудовому слідстві. Право чи обов'язок? / Г. Алейников // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 2. – С. 99-101.
  11. Алейников Г. І. Тактика захисту при перешкоджанні органів досудового слідства в допуск захисника до ведення справи / Г. І. Алейников // Адвокат. – 2004. – № 8. – С. 11-15.
  12. Алейников Г. Принцип змагальності та діяльності адвоката-захисника щодо збирання доказів у досудовому слідстві / Г. Алейников // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 1. – С. 87-89.

13. Андреевський В. В. Зовнішня та внутрішня організація адвокатури // Віче – 2007 – № 16. – С. 30-32.
14. Баев М. О. Теория профессиональной защиты: тактико-этические аспекты / М. О. Баев. – М.: Изд-во «Юрлитинформ», 2006. – 336 с.
15. Баранов Д. П. Адвокатское право (адвокатская деятельность и адвокатура России): Учебник / Д. П. Баранов, М. Б. Смоленский. – 2-е изд. Дашков. перераб. и доп. – М.: Академцент; Издательско-торговая корпорация «и Ко», 2008. – 368 с.
16. Барцевский М. Ю. Бизнес-адвокатура в США и Германии. Учебн. пособ. – М.: «Белые альвы», 1995. – 62 с.
17. Бірюкова А. М. Адвокатура – інститут правової держави / А. М. Бірюкова // Адвокат. – 2004 – № 3. – С. 12-15.
18. Бірюкова А. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами / А. Бірюкова // Юридична Україна. – 2005. – № 1. – С. 49-54.
19. Буркацький Л.К. Складання процесуальних документів на захист прав та інтересів громадян: комент., позовні заяви, заяви, скарги: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 288 с.
20. Варфоломеева Т.В., Гончаренко СВ. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру». Законодавство про адвокатуру і адвокатську діяльність: 36. нормат. актів; Коментар / Академія адвокатури України. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 432 с.
21. Васяев А. А. О введении специалиста в судебный процесс стороной защиты / А. А. Васяев // Адвокат. – 2008. – № 12. – С. 17-19.
22. Вильчик Т.Б. Конституционная природа права на правовую помощь: сравнительный анализ / Т. Б. Вильчик // Междунар. науч.-практ. журнал Закон и Жизнь ("Legea si Viata") / – Минск, 2013. – № 10. – С. 55 –59. – Режим доступа :<http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2013/10-2/15.pdf>

23. Вільчик Т. Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів / Т.Б.Вільчик // Форум права. – 2016. – № 1. – С. 30–36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_7.pdf
24. Вільчик Т. Б. Роль адвоката у реалізації функції медіації у кримінальному судочинстві / Т.Б. Вільчик // Право та інновації : наук.-практ. журн. / ред.кол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Харків : Право, 2015. – № 4. – С. 144 –150.
25. Вільчик Т. Б. Системи органів адвокатського самоврядування в країнах Європейського Союзу: Італія, Німеччина, Франція [Електронний ресурс] / Т. Б. Вільчик // Право та інноваційне суспільство : електронне видання. – 2015. – Вип. 2 (5). – Режим доступу : <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/Vilchuk.pdf>
26. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури // Форум права: електрон. наук. фахове вид. 2017. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf
27. Вільчик Т.Б. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посібник / Т. Б. Вільчик; за ред. Н. В. Сібільової; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Харків : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., – 2006. – 340 с.
28. Вільчик Т.Б. Адвокатура та судова влада: характер взаємовідносин [Електронний ресурс] / Т.Б. Вільчик // Електронне наукове видання Часопис академії адвокатури. – Т. 7. –2014. – № 4. – С. 19 –25. – Режим доступу:<http://e-pub.aau.edu.ua/index.php/chasopys/article/view/748/750>
29. Вільчик Т.Б. Гарантії дотримання принципу конфіденційності у адвокатській діяльності (порівняльний аналіз законодавства Європейського Союзу та України) / Т.Б. Вільчик // Юрист України. – 2015. – № 3-4. – С. 34– 40.

30. Вільчик Т.Б. Дискусійні питання визначення обов'язків адвоката у суді: зарубіжна доктрина / Т. Б. Вільчик // Проблеми законності : зб. наук.праць. – Харків, 2015. – Вип. 131. – С. 145 – 155.– Режим доступу:
31. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна відповідальність адвокатів в країнах ЄС та в Україні [Електронний ресурс] / Т. Б. Вільчик // Форум права. – 2015. – № 4. – С. 38–44. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_4_8.pdf
32. Вільчик Т.Б. Дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність адвокатів /Т.Б. Вільчик // Інформація і право.– 2015. – № 3. – С.115–123.
33. Вільчик Т.Б. Інститут адвокатури України: нові підходи та тенденції розвитку / Т. Б. Вільчик // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція. – Одеса, 2015. – № 16. – Т.1. – С. 25–29.
34. Вільчик Т.Б. Конституционная природа права на правовую помощь: сравнительный анализ. *Международный научно-практический журнал "Закон и Жизнь" ("Legeasi Viata")*. Минск. 2013. № 10. С. 55 – 59.
35. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія / Т.Б. Вільчик. – Харків: Право, 2015. – 400 с.
36. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія. Харків: Право, 2015. 400 с. С. 260-261.
37. Вільчик Т.Б. Конституційно-правовий статус адвокатури України [Електронний ресурс] / Т. Б. Вільчик // Теорія і практика правознавства. –Вип. 2 (8). – 2015. – С. 1–13.– Режим доступу: http://tlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/Вільчик_Т.Б..pdf
38. Вільчик Т.Б. Напрями адаптації законодавства, що регулює надання безоплатної правничої допомоги в Україні, до європейських стандартів // Право України. – № 12. – 2016. – С. 29-36.

39. Вільчик Т.Б. Організація діяльності адвокатури в Україні: Навч. посіб. Харків: Видавництво «ФІНН», 2006. 304 с.
40. Вільчик Т.Б. Реалізація принципу незалежності професійної діяльності адвокатів у взаєминах з державною владою / Т.Б. Вільчик // Вісник Академії адвокатури України : наук. журн. – Київ, 2014. – Т. 11. – Число 2 (30). – С. 63–73.
41. Вільчик Т.Б. Реалізація принципу незалежності професійної діяльності адвокатів у взаєминах з державною владою. *Вісник Академії адвокатури України: наук. журн.* К. :, 2014. Том 11. № 2(30). С. 63-73.
42. Вільчик Т.Б. Системи безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Т.Б. Вільчик // Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право». – № 4 – 2015. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/4_2015/126.pdf
43. Генеральні принципи етики адвокатів були схвалені Правлінням МАЮ у м. Единбурзі (Шотландія) в 1995 р. URL: <http://osvita.batcave.net/generalnyie-printsipyi-etiki-advokatov.html>.
44. Гловацький І.О. Діяльність адвоката-захисника у кримінальному процесі: Навч. посіб. – К.: Атіка, 2003. – 352 с.
45. Головань І. В. До питання про організаційні форми діяльності адвокатури // Адвокат. – 2004. – № 5.
46. Довідник майбутнього адвоката: Науково-практична та навчальна література. – К.: Видавництво «Прецедент», 2011. – 1152 с.
47. Девід Майстер, Чарльз Грін, Роберт Галфорд. Советник, котому доверяють. Москва: Изд-во «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.
48. Ефремов А. И. Из практики привлечения адвокатом специалистов для разъяснения вопросов, требующих использования специальных знаний / А.И. Ефремов // Адвокат. – 2008. – № 3. – С. 75-79.
49. Заборовский В.В. Проблемные вопросы соблюдения баланса между авторитетом суда и необходимостью выполнения адвокатом своих

- профессиональных обязанностей по защите интересов клиента. *Власть закона*. 2016. № 1. С. 124-134.
50. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с.
51. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, ухвалений делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. (з наступ. змінами і доп.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343.
52. Звіт по результатах оцінки потреб адвокатського самоврядування в Україні в рамках Проекту «Консолідація реформ правосуддя в Україні», що реалізується РЄ в 2017-2018 рр. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/bar-needs-assessment-report-presented-in-kyiv>.
53. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії [Текст] : практ. посібник / Я.П. Зейкан. – 2-ге вид, стер. – К. : КНТ, 2008. – 788 с.
54. Зейкан Я.П. Право на захист у кримінальному процесі: Практичний посібник / Я.П. Зейкан. К.: Юридична практика, 2004. 288 с.
55. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія / С.О. Іваницький. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
56. Іванцова А.В. Ознаки та загальні риси адвокатського самоврядування. *Часопис Академії адвокатури України*. 2010. № 9. С.1
57. Іванцова А.В. Організаційні форми діяльності адвокатури: Монографія. Харків: Видавництво «ФІНН», 2011. – 248 с.

1. Інші літературні джерела:

58. Історія адвокатури України / за ред. Т.В. Варфоломєєвої, О.Д. Святоцького. Київ: Либідь, 1992.
59. Компанейцев С. Професійний обов'язок як структурний елемент деонтологічних засад діяльності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 6. С. 115–116.
60. Кони А. Ф. Нравственные начала в уголовном процессе. Т. 4. Москва: Юрид. лит., 1967. 253 с.
61. Косенко М. С. Участие квалификационно–дисциплинарной комиссии адвокатуры в обеспечении адвокатской дисциплины в Украине. *Закон и жизнь*. 2013. № 9. С. 66–70. С.67.
62. Кравченко М. В. Щодо відповідальності адвоката за порушення обов'язань за договором про надання правової допомоги. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право : наук. пр. Нац. авіац. ун-ту*. 2014. № 3. С. 130–134.
63. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / авт. кол.: Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ „7КО”. – 2010. – 235с.
64. Кухнюк Д. Правила адвокатської етики в законодавстві України про адвокатуру та адвокатську діяльність. URL: http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/02/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8B38-39-%D0%B8%D0%B7-%E2%84%967557_lite.pdf
65. Лозовий В.О., Петришин О.В. Професійна етика юриста. / В.О.Лозовий, О.В. Петришин. Харків: Право, 2004. 176 с.
66. Лотоцький М.В. Адвокатура як суб'єкт запобігання злочинам [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Лотоцький Михайло Васильович ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2012. – 20 с.
67. Лохвицкий А.В. Французская адвокатура. Профессия адвоката: сб. работ о франц. адвокатуре. Москва: Статут, 2006. 238 с.

68. Матвійчук В. К. Тактика та методика участі адвоката-захисника у судовому слідстві та судових дебатах у кримінальних справах / В. К. Матвійчук, А. В. Закревський // Юридична наука. – 2012. – № 3. – С. 135–140.
69. Международная комиссия юристов. Дисциплинарное производство в отношении адвокатов в странах СНГ: анализ междунар. права и стандартов: 19 июня 2013 г. *ICJ – International Commission of Jurists*. URL: <http://icj.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2013/06/CIS-icj-opinion-lawyers-discipline-law-advocacy-analysis-brief-2013-rus.pdf>.
70. Мисник Н. Електронні докази в суді: вирішення проблем доказування чи поле для фальсифікацій. *Юридична газета*. №19 (673). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/elektronni-dokazi-v-sudi-virishennya-problem-dokazuvannya-chi-pole-dlya-falsifikacij.html>
71. Михайлів С.В. Адвокат-представник потерпілого у кримінальному процесі [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Михайлів Світлана Василівна ; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2011. – 18 с.
72. Молло М. Правила адвокатской профессии во Франции (1842 г.). Перевод с французского / М. Молло. Москва: Издание Н.П. Шубинского, 1894. – 98 с.
73. Моріс проти Франції (Morice v. France) : рішення Європейського Суду з прав людини від 23 квітня 2015 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rishennya-velykoyi-palaty-yespl-u-spravi-moris-proty-frantsiyi/>
74. Никифорчук Д. Й., Савицький Д. О. Протидія законної діяльності адвоката-захисника у кримінальному судочинстві / Проблеми реформування кримінально-процесуального законодавства України на сучасному етапі : Матеріали круглого столу (Київ, 20 травня, 2011 р.). – К.: ФОП Ліпкан О. С., 2011. – С. 36-38.
75. Общий Кодекс правил для адвокатов стран Европейского сообщества. // Адвокат. – 1997. – №3. – С. 115-123.

76. Основні положення про роль адвокатів (прийняті VIII конгресом ООН по запобіганню злочинам, 1990 р., серпень). / Святоцький О. Д., Медведчук В.В. Адвокатура: історія і сучасність. - К.: Ін. Юре, 1997. – 320 с.
77. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835;
78. Підсумковий аналітичний звіт “НААУ: 5 років успіху” до 5-ої річниці створення НААУ — єдиної професійної організації, яка об’єднує всіх адвокатів України. 2017. 23 с. URL: <http://unba.org.ua/news/2773-zvit-naau-5-rokiv-uspihu.html>.
79. Погорецький М. А. Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. Київ : ЮрінкомІнтер, 2014. 365 с.
80. Положення про адвокатське досьє, затв. рішенням Ради адвокатів України від 4 серпня 2017 р., № 169. URL: https://unba.org.ua/.../2017-08-04-r-shennyu-rau-169_59d23b518e.
81. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затверджене рішенням звітно-виборного з’їзду адвокатів України 9 червня 2017 р. URL: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf>
82. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затв. Рішенням №27 Ради адвокатів України від 17 грудня 2012 року. URL: <http://unba.org.ua/akts-naau/category/18-pologennya.htm>.
83. Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності: Рішення РАУ від 27 липня 2013 року № 182.
84. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги. Затв. рішенням Ради адвокатів України від 12 квітня 2019 року № 41. URL:

http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2019-04-14-polozhennya-41_5cdc17a3782b5.pdf.

85. Положення Про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене Рішенням РАУ від 30 серпня 2014 р. №120 (зі змінами та доп.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2019-02-14-polozhennya-6_5cee816a86403.pdf.
86. Попелюшко В. О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: Монографія. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. – 634 с.
87. Попелюшко В. О. Проблеми кримінального процесу та захисту у кримінальній справі / Збірник наукових статей. Укладач : Аврамшин С. В. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2008. – 400 с.
88. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України. URL: <http://unba.org.ua/akts-naau/category/18-pologennya.html> Порядок оформлення головою ради адвокатів АРК, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення, затв. Рішенням № 27 Ради адвокатів України від 17 грудня 2012 р. URL: <http://unba.org.ua/aktsnaau/category/18-pologennya.html>
89. Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів Рішення РАУ від 27 липня 2013 року № 183.
90. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення: Рішення РАУ від 17 грудня 2012 року № 27.

91. Правила адвокатської етики, затвержені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 р. 9 червня 2017 р., зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf
92. Принципи Міжнародної асоціації юристів (ІВА) щодо поведінки в соціальних мережах для юридичних професій: прийняті 24 травня 2014 року Міжнародною асоціацією юристів. URL: http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/10/IBA-International-Principles-media_ukr.pdf
93. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України № 5076-VI від 5 липня 2012 р. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
94. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011, № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
95. Про практику застосування кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю: рішення ВКДКА України від 1 березня 2018 р. URL: <https://vkdka.org/12265-2/>.
96. Програма складання кваліфікаційного іспиту особами, які виявили намір триматися свідомо про право на заняття адвокатською діяльністю, затв. рішенням Ради адвокатів України № 153 від 01.06.2013 р. URL: <http://unba.org.ua/akts-naau/category/18-pologennya.html>.
97. Профессия адвоката [Электронный ресурс] : доклад / Рабочая группа “Профессиональные судебные системы” ; предисл. Филиппа Буайя. Страсбург, 2012. *Совет Европы*. URL: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/capacitybuilding/Source/judic_reform/Eastern_Partnership_Report_on_the_Profession_of_Lawyer_rus.pdf.

98. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 4-5 липня 2014 року № 78 (із под. змінами і доп.) URL: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/09/2019-04-12-reglament-VKDKKA.pdf>
99. Регламент кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 268 (зі змінами і доп.). URL: https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/04/2018-10-12-reglament_KDKA-regionu.pdf
100. Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи Про свободу здійснення професійних обов'язків. 25 жовтня 2000 р. // Адвокат. – 2001. - №1-2. – С. 29-31.
101. Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам Про свободу професійної діяльності адвокатів: від 25 жовтня 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf
102. Решота В. В. Організація адвокатського самоврядування в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Решота // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2013. Вип. 11. С. 267. URL: nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2013_11_68.
103. Ридчик В. В. Тактичні прийоми допиту свідка за участю захисника-адвоката під час досудового розслідування / В. В. Ридчик // Економіка, фінанси, право. – 2010. – № 2. – С. 27–29.
104. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики [Текст] : учеб. пособие / О. В. Синеокий ; Гос. вуз "Запорож. нац. ун-т" М-ва образования и науки Украины. - Изд. 2-е, испр. и доп. –Х. : Право, 2012. – 516 с.
105. Сущенко В. Модель професійної культури адвоката: критерії та підходи. *Юридична газета*. Від 1 лютого 2017 р. URL: <http://yur->

gazeta.com/publications/practice/inshe/model-profesiynoyi-kulturi-advokata-kriteriyi-ta-pidhodi.html.

106. Узунова О. В. Моделювання як новий метод у діяльності адвоката-захисника із виявлення, фіксації та дослідження доказів / О. В. Узунова, О. В. Пасютіна // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. – 2010. – № 1. – С. 181–187.
107. Филимонов Б. А. Защитник в германском уголовном процессе. – М.: Спарк, 1997. – 112 с.
108. Фіолевський Д. П. Адвокатура : Підручник – К. – Алерта; Прецедент, 2007. – 486 с.
109. Фіолевський Д. П. Юридична етика: підручник. К.: Алерта, 2011. 288 с. С. 68.
110. Хабібуллін В. Обшук офісу адвоката // Право України. – Київ, 2006. – № 7 – С. 107-110.
111. Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії: прийнята Радою адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (The Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE)) 25 листопада 2006 р. URL: http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf
112. Яновська О.Г. Адвокатура та судова риторика. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / О.Г. Яновська – К.: КНЕУ, 2008 – 156с.
113. Яновська О.Г. Адвокатура України. Навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280с.
114. Яновська О.Г. Проблемні питання формування етико-психологічних якостей прокурорів та адвокатів в процесі професійного навчання / О.Г. Яновська // Часопис КУП: наук. журнал – 2011. - № 2. – С.267-271.

115. Яновська О.Г. Психологічний вплив як чинник ефективної діяльності прокурора та адвоката в змагальному кримінальному судочинстві / О.Г. Яновська // Часопис КУП: наук. журнал – 2011. - № 3. – С.257-260.

Інтернет-ресурси:

Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>.

Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>

Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>

Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdka.org>

Офіційний сайт Київської міської кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://kmkdka.com>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>

Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань – <http://catalogue.nplu.org>

Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини. База рішень Європейського суду з прав людини. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#>

6. ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Організація діяльності адвокатури є навчальної дисципліною, яка викладається кафедрою адвокатури. Моніторинг знань студентів з даної навчальної дисципліни здійснюється шляхом поточного контролю (ПК) протягом курсу практичних занять, за результатами яких виставляється залік.

Оцінювання рівня знань студентів здійснюється на основі результатів ПК в діапазоні від 0 до 60 балів за навчальний курс. Залік виставляється, якщо студент набрав 60 балів.

Загальним об'єктом оцінювання знань студентів є відповідні частини навчальної програми з курсу “Організація діяльності адвокатури”, засвоєння якої відповідно перевіряється під час практичних занять та перевірки письмових робіт.

Завданням ПК є перевірка розуміння та засвоєння навчального матеріалу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь застосовувати отримані знання при відповіді на теоретичні запитання та при вирішенні практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань та вмінь студентів протягом ПК є:

Вид активності	Зміст активності	Кількість видів	Кількість балів за вид	Всього (в балах)
Основні				
Присутність на всіх лекціях	Конспектування, уважне слухання	11	1	11
Присутність на всіх практичних заняттях	Фактична присутність студента на	13	1	13

	практичному занятті			
Відповіді на заняттях	Розкриття питань плану, відповіді на додаткові запитання викладача	13	2	26
Додаткові				
Презентація	Доповідь (виступ на задану тему на практичному (семінарському) занятті) з презентацією за допомогою технічних засобів	1	До 25	25
	Виступ із доповіддю на конференції будь-якого рівня та (або) опублікування тез доповіді	2	До 25	25
Робота з науковою літературою	Анотування або рецензування наукових статей,	2	2,5 бала за статтю	5

	монографій за темами курсу (до трьох статей або однієї монографії)			
Складання кросворду	Складання кросворду з юридичних термінів за темами курсу (не менше трьох тем та не менше тридцяти термінів)	1	До 5	5
Складання тестів	Підготовка тестових питань за темами курсу (не менше трьох тем та не менше тридцяти питань)	1	До 5	5
Складання завдань	Підготовка завдань за темами курсу (не менше трьох тем та не менше п'яти практичних ситуацій)	2	До 2,5	5

Пояснення:

Максимальна кількість балів за результатами практичних занять - 100.

Мінімальна кількість балів для отримання заліку - 60.

Основні види активності є обов'язковими для всіх студентів, проходять в аудиторній формі і дають можливість набрати 60 балів.

Відвідування лекцій означає фізичну присутність студента на лекції. Бали не нараховуються у разі, якщо студент був відсутній (незалежно від причини відсутності), запізнився або допустив порушення навчальної дисципліни.

Відвідування практичних занять – фізична присутність студента на занятті. Бали нараховуються за кожне фактичне відвідане заняття незалежно від того, відповідав студент на них чи ні. Бали не нараховуються у разі, якщо студент був відсутній (незалежно від причини відсутності), запізнився на заняття, був не готовий відповідати або допустив порушення навчальної дисципліни.

Відповіді на заняттях передбачають розкриття питань за темою, виконання практичних завдань, доповнення. Залежно від обсягу та якості відповіді їх можна оцінювати до 3 балів за заняття.

Додаткові види активності дають можливість добрати бали до 40 (якщо це потребується) і відповідають індивідуальній роботі. Відведення на тези та виступи на конференції бали має стимулювати студентів до наукової роботи і дає їм можливість компенсувати бали, недоодержані за основні види активності. Додаткові види застосовуються як альтернативні за бажанням студента і за узгодженням з викладачем. Можливе обрання лише одного додаткового виду активності, крім виступу із доповіддю на конференції будь-якого рівня та (або) опублікування тез доповіді за ініціативою студента.

Написання й опублікування тез включає підготовку тез наукової доповіді та їх опублікування у збірнику певної студентської наукової конференції, а також виступ на ній (за можливості) з тематики, що входить до предмета навчальної дисципліни. Тема доповіді, за якою будуть написані тези, обирається студентом за погодженням з викладачем (науковим

керівником), який може допомогти з пошуком конференції. Одна публікація оцінюється у 10 балів.

Робота з науковою літературою полягає в ознайомленні студентів з додатковою науковою літературою за тематикою навчальної дисципліни, а також її у анотуванні або рецензуванні. Анотація або рецензія складається окремо на кожну статтю обсягом 1,5-2 сторінки, на монографію - 5 сторінок. Оцінюється із розрахунку 1,5 бали за кожну анотацію або рецензію, але не більше 5 балів за дві статті. Перелік статей або монографій визначається студентом за погодженням з викладачем.

Розробка презентації виражається в представленні за допомогою аудіовізуальних технічних засобів (ноутбук, проектор тощо) розробок студента з окремих питань або тем курсу. Поєднує елементи наукової доповіді та складання схем і таблиць. Одна презентація повинна містити не менше трьох елементів і оцінюється до 15 балів: за оригінальність, рівень технічної підтримки, повноту й змістовність викладеного матеріалу.

Складання кросворду має на меті можливість засвоєння студентами юридичної термінології за темами курсу в ігровій формі (кросворд). Мінімальний обсяг кросворду – 30 термінів. Кросворд оцінюється до 5 балів залежно від кількості слів та оригінальності оформлення.

Складання тестів передбачає підготовку тестових завдань з обраної студентом та погодженої з викладачем тематики курсу. Кожне з них має бути належним чином складене й оформлене (питання і 3-4 варіанти відповіді, одна правильна). Тести не повинні дублювати питання, розроблені кафедрою, і бути оригінальними.

Складання завдань (задач) полягає в самостійній розробці юридичних задач за темами курсу, кожна з яких має включати формулювання практичної ситуації та постановку питань до неї. Оцінюється оригінальність, змістовність, проблемність питань, на які вона розрахована. Кожне завдання оцінюється у 2, 5 бали.

Підсумковий бал за результатами поточного контролю обчислюється під час останнього практичного заняття відповідного семестру.

Результати ПК знань своєчасно вносяться до журналу обліку роботи викладача та регулярно доводяться до відома академічної групи або особисто студенту за його запитом.

Відповідно до наказу ректора операторами кафедр/безпосередньо викладачами результати ПК вносяться до відповідних модулів АСУ навчальним процесом Університету для їх обробки та відображення у відомості для проведення ПКЗ.

У разі невиконання завдань ПК з об'єктивних причин студенти мають право на ліквідацію заборгованості. Час та порядок складання визначаються кафедрою.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота полягає в додатковому поглибленому опрацюванні студентами окремих питань навчальної дисципліни.

Студент повинен самостійно ознайомитись, критично осмислити та зробити висновки з рекомендованого наукового матеріалу.

Основними видами самостійної роботи студентів є:

- пошук та вивчення додаткової нормативно-правової та наукової літератури;
- ознайомлення з сучасними поглядами на проблемні питання, що висвітлені в періодичних виданнях;
- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекцій.

8. ПИТАННЯ ДО САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Підготовка до складання кваліфікаційного іспиту адвоката: практичні кроки.
2. Складання кваліфікаційного іспиту адвоката: процедурні аспекти.
3. Стажування у адвоката: пошук адвоката, складання плану стажування,

оцінка результатів стажування.

4. Стратегічне планування майбутньої адвокатської діяльності: вибір спеціалізації адвоката, пошук потенційних клієнтів, добір необхідних матеріальних та інших ресурсів.

5. Організаційно-правові аспекти реєстрації індивідуальної адвокатської діяльності.

6. Реєстрація адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: практичні кроки.

7. Установчі документи адвокатського бюро та адвокатського об'єднання: методика підготовки і складання.

8. Тактика роботи адвоката: етичні й правові аспекти взаємодії з іншими адвокатами, клієнтами, судом та посадовими особами. Вибір способів поширення інформації про адвоката серед потенційних клієнтів.

9. Оподаткування діяльності адвоката.

10. Ведення адвокатського дос'є: правові засади і прикладні аспекти. Зберігання документів клієнтів.

11. Офіс адвоката: технічні й правові аспекти організації.

12. Обов'язок адвоката забезпечити адвокатську таємницю: практичні кроки.

13. Психологічні основи адвокатської діяльності

14. Ораторське мистецтво адвоката

16. Методика і тактика діяльності адвоката: порядок обрання та особливості реалізації в різних видах судочинства

17. Національна асоціація адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.

18. Рада адвокатів України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.

19. Ради адвокатів регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.

20. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія України: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.

21. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії регіонів: організація роботи по забезпеченню адвокатської діяльності.
22. Дисциплінарна відповідальність адвоката: підстави та порядок притягнення
23. Підстави припинення адвокатської діяльності.
24. Відносини адвокатури із владними структурами та органами місцевого самоврядування.
25. Підстави та порядок створення адвокатських об'єднань.
26. Статут адвокатського об'єднання.
27. Порядок реєстрації адвокатських об'єднань.
28. Спілки та асоціації адвокатів.
29. Форми діяльності та завдання Спілки асоціації адвокатів.
30. Організаційні форми адвокатської діяльності.
31. Завдання та система органів адвокатського самоврядування.

Навчальне видання
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК

для самостійної роботи

та практичних занять

з НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Організація діяльності адвокатури ”

для студентів 1 курсу (магістратура) денної форми навчання

У к л а д а ч і: . Б. Вільчик, О.М. Овчаренко, О.О. Шандула, Я.О.

Ковальова, Ю.О. Рємєскова

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК Я.О. Ковальова